

Vergaderjaar 2025–2026

36 861

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (XXIII) voor het jaar 2025 (Incidentele suppletoire begroting inzake Ternaard)

D

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 11 december 2025

1

De notaris mag de betaling aan NAM en EMPN pas doen nadat de Incidentele suppletoire begroting (hierna: ISB) tot wet is verheven of nadat de Kamers hebben ingestemd met het doen van een beroep op de Comptabiliteitswet (art. 2.27 lid 2 CW).¹ De hele overeenkomst wordt automatisch ontbonden als de ISB op 1 februari 2026 niet ongewijzigd tot wet is verheven.² De fractieleden van de BBB vragen de regering of de Kamer hierdoor niet in haar budgetrecht wordt beperkt.

Antwoord

Juist omdat het Kabinet het budgetrecht van beide Kamers wil respecteren, is gekozen voor een bepaling dat de overeenkomst van rechtswege ontbonden wordt wanneer de ISB op 1 februari 2026 niet ongewijzigd tot wet is verheven en in werking is getreden. De overeenkomst eindigt in dat geval automatisch, dus zonder extra tussenhandeling. Het is wenselijk dat beide Kamers voor het einde van het jaar akkoord gaan zodat het Kabinet deze afspraak op zo kort mogelijke termijn kan uitvoeren. Daarnaast is dekking van het bedrag gevonden in de onderuitputting op de Rijksbegroting 2025. Daarom heeft het de voorkeur deze zaak dit jaar nog af te handelen. Indien de tijdige behandeling van de ISB niet kan plaatsvinden, doet het Kabinet een beroep op de Comptabiliteitswet art. 2.27 lid 2.

2

De vaststellingsovereenkomst voorziet in finale kwijting, maar sluit de mogelijkheid niet uit dat NAM en EMPN een rechtsmiddel aanwenden bij negatieve fiscale effecten als gevolg van nieuwe wet- of regelgeving. Hoe is de Staat gewaarborgd tegen toekomstige financiële aanspraken als de belastingregels voor gaswinning veranderen en de afkoopsom daardoor fiscaal nadelig uitpakt voor de bedrijven?

¹ *Kamerstukken I* 2025/26, 36 861, B, p. 2.

² Artikel 6.5 en 6.6, Escrow-en bewaarnemingsovereenkomst tussen de Staat der Nederlanden en Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. en Exxonmobil producing Netherlands B.V. en de notaris, 28 november 2025.

Antwoord

De regering bepaalt samen met de Tweede en Eerste Kamer, als medewetgever, of er nieuwe wetgeving wordt ingevoerd. Daar staat deze overeenkomst vanzelfsprekend niet aan in de weg. Als nieuwe wetgeving een negatief fiscaal effect op het bedrag zou hebben en daarmee het evenwicht dat in deze overeenkomst is gevonden substantieel zou aantasten, dan staat het NAM en EMPN vrij een rechtsmiddel aan te wenden. De kans dat dit gebeurt acht het kabinet klein, temeer daar er door de spoedige behandeling door de Staten-Generaal een heel grote kans is dat de transactie in 2025 wordt afgerond. In dat geval valt de transactie fiscaal gezien voor NAM en EMPN nog in 2025.

3

De fractieleden van de BBB stellen dat de escrow-overeenkomst is opgesteld om een «gelijke oversteek» te bewerkstelligen.³ Wat zijn de specifieke risico's als de notaris de documenten (intrekkingsverzoek en vergunningswijziging) wel van NAM en EMPN ontvangt, maar de Staat er vervolgens niet in slaagt om binnen de gestelde termijn het begrotingsbericht aan de notaris te sturen, waardoor de hele afspraak alsnog wordt ontbonden?

Antwoord

De verplichtingen uit de vaststellingsovereenkomst zijn als volgt vormgegeven. NAM zendt het intrekkingsverzoek en de aanvraag tot wijziging van de winningsvergunning binnen 10 werkdagen na inwerkingtreding en uiterlijk 19 december 2025 aan de notaris. De Staat maakt binnen diezelfde termijn het bedrag over aan de notaris ten behoeve van betaling aan NAM en EMPN. De notaris houdt deze documenten en het bedrag in bewaring totdat de Staat met het Begrotingsbericht kenbaar maakt dat de Incidentele suppletoire begroting tot wet is verheven en in werking is getreden. Het Begrotingsbericht is daarmee de voorwaarde voor het doorsturen van de twee documenten aan de Staat en het overmaken van het bedrag aan NAM en EMPN door de notaris en ziet niet op de verplichting van de Staat om het bedrag aan de notaris over te maken. Mocht een van de partijen zijn verplichting niet nakomen, dan wordt de vaststellingsovereenkomst niet ontbonden, maar is er sprake van niet nakoming.

4

Nu de gaswinning niet doorgaat, vervalt de afspraak over de financiële bijdrage aan het lokale Gebiedsfonds.⁴ Wat is de motivatie van de regering om enkel de door de rechter opgelegde dwangsom van € 75.000 te laten verdubbelen door NAM ten gunste van Ternaard en Wierum? Is dit bedrag, gezien de oorspronkelijke maatschappelijke en politieke bezwaren tegen de winning, toereikend voor de regio?

Antwoord

Er zijn afspraken gemaakt over een financiële bijdrage aan het Gebiedsfonds indien de gaswinning zou plaatsvinden. Dat is nu niet meer het geval en daarmee komt ook die afspraak te vervallen. De besteding en het verdubbelen van de dwangsom is een besluit van NAM. Het gebaar van NAM wordt gewaardeerd door het kabinet. Het bedrag dat nu zal worden uitgekeerd, is lager dan in het geval wel gaswinning zou plaatsvinden en van daaruit financiële baten richting een Gebiedsfonds zouden gaan. Het kabinet zet zich op verschillende manieren in voor het versterken van de

³ Artikel 5, Escrow-en bewaarnemingsovereenkomst tussen de Staat der Nederlanden en Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. en Exxonmobil producing Netherlands B.V. en de notaris, 28 november 2025. Datum 28 november 2025

⁴ Kamerstukken I 2025/26, 36 861, A, p. 4.

regio. De Regio Deals vormen hierin een belangrijke en bewezen stap in de richting van duurzaam sterke regio's. Samen met de regio's bouwen we aan gemeenschapszin, bestaanszekerheid en leefbaarheid. In de regio Noordoost-Fryslân werken de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân, Tytsjerksteradiel en provincie Fryslân samen aan de brede welvaart in de regio. De Rijksbijdrage voor Regio Deal Noordoost-Fryslân II is € 18 miljoen.⁵

Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.Th.M. Hermans

⁵ <https://open.overheid.nl/documenten/5687ff27-5428-4278-acf1-803ff718dc73/file>